

Ειδώλιο ιππόκαμπου από τα Ακοβίτικα

φωνές νερού
μυριάδες

Αφιερωματική στήλη στον θεό
Πάμισο από τον Αγ. Φλώρο

Η σημασία του νερού στην ανάπτυξη του ανθρώπινου πολιτισμού είναι πολύ μεγάλης σπουδαιότητας. Σε όλες τις ιστορικές περιόδους η εγγύτητα σε πόσιμο και καθαρό νερό υπήρξε καθοριστική για την ανάπτυξη οικισμών και πόλεων. Το νερό ως πολύτιμο αγαθό για την ίδια τη βιωσιμότητα του ανθρώπου θεοποιήθηκε, λατρεύτηκε, ενέπνευσε την τέχνη και καθόρισε την καθημερινότητα.

Λατρεία του νερού στη Μεσσηνία.

Ιερό Ποσειδώνος στα Ακοβίτικα

Στα Ακοβίτικα στο δήμο Καλαμάτας πολύ κοντά στον ποταμό Άρι έχει ανασκαφεί ορθογώνιο οικοδόμημα με κεντρικό αίθριο, που περιβαλλόταν από στοές. Τα σιδερένια ομοιώματα εξαρτημάτων λεμβών και πλοιαρίων,

σε σχήμα κουπιού ή πηδαλίου πιθανότατα αφιερώματα ναυτικών καθώς και όστρακο αγγείου με χαραγμένη την επιγραφή «Π[ΟΗΟΔΑ[N]]» (Ποσειδώνι), που εκτίθεται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Μεσσηνίας, μαρτυρούν τη χρήση του χώρου ως Ιερού του Ποσειδώνος από τον 6ο-τον 4ο αι.π.Χ.

Ναός Παμίσου στον Άγιο Φλώρο

Κοντά στις πηγές του ποταμού Παμίσου σε ειδυλλιακό τοπίο στα βόρεια του Αγ. Φλώρου έχει ανευρεθεί μικρός δωρικός ναός αφιερωμένος στον θεό Πάμισο, όπου αποκαλύφθηκαν πολλές προσφορές, όπως πλήθος μικρογραφικών αγγείων. Ενδιαφέρον έκθεμα του Αρχαιολογικού Μουσείου Μεσσηνίας αποτελεί στήλη αφιερωμένη στον θεό Πάμισο, όπου ο ποτάμιος θεός απεικονίζεται υπό τη μορφή ταύρου.

Εξωτερική όψη Λουτρών Άνθειας

Εσωτερικό Λουτρών Άνθειας

Άποψη Λουτρών, οικ. Παναγόπουλου, Πεταλίδι

Το νερό στην καθημερινότητα.

Λουτρικές εγκαταστάσεις Μεσσηνίας

Το νερό έπαιξε σημαντικό ρόλο στην υγιεινή ήδη από τα προϊστορικά χρόνια. Άλλωστε κατά μία προσέγγιση ο λουτήρας (ασάμινθος) του μυκηναϊκού ανακτόρου του Νέστορος (14ος-13ος αι.π.Χ.) αποτελεί το γνωστότερο παράδειγμα οικιακού λουτρού. Τα πρώτα ωστόσο δημόσια κτήρια με λουτρικές εγκαταστάσεις εμφανίζονται τον 5ο αι.π.Χ. στα γυμνάσια, χώρους άσκησης ψυχής και σώματος. Διαρκώς εξελισσόμενες οι συγκεκριμένες εγκαταστάσεις στη

Ρωμαϊκή εποχή (1ος αι.π.Χ.-4ος αι.μ.Χ.) αντικαθίστανται από τις θέρμες με ειδικούς χώρους για ψυχρά, χλιαρά για θερμά λουτρά (caldarium, tepidarium, frigidarium), αλλά και αίθουσες γυμναστικής, παράθεσης γευμάτων και άλλων κοινωνικών εκδηλώσεων.

Οι αίθουσες των λουτρών συνήθως κοσμούνταν με ψηφιδωτά δάπεδα και ορθομαρμαρώσεις. Συχνά οι θέρμες περιβάλλονταν από κήπους, όπου τοποθετούνταν έργα γλυπτικής. Στη Μεσσηνία ρωμαϊκές λουτρικές εγκαταστάσεις έχουν ανευρεθεί στην Άνθεια και στο Πεταλίδι .

Συγγραφή κειμένου: Μαίρη Τσουλάκου
Σχεδιασμός: Δημοσθένης Κοσμόπουλος

